

Posamezna

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rat ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se mo-
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

128. številka

Maribor, dne 5. novembra 1924.

Letnik XVI.

Radič razdira blok.

Razni so krivci, da se kriza vlade, parlamenta in — žal nam je, da moramo to ugotoviti — države tako dolgo ne more rešiti. Glavna krivda pada na velesrbske hegemoniste Pašič-Pribičevićevega kova, ki hočejo hrvatski in slovenski narod politično podjarmiti. Precejšnji del krivde pa tudi pada na njihovega političnega protivnika, g. Stjepana Radiča, predsednika HRSS.

Notranja preosnova države je mogoča le kot rezultat sporazuma in dogovora med poedinimi strankami. Pot, ki vodi do tega, je dolga in težka in treba je po njej hoditi s potrpežljivostjo. Potrpežljivosti pa Radič ne pozna. Pred mesecem se je dozdaval, da se bo i Radič priučil tej lastnosti, ki je potrebna za vsakega vodilnega politika in državnika. Njegovi govori so kazali precejšnjo mero preudarnosti in treznega presojanja položaja. Sedaj pa je Radič zopet padel v svoj stari greh.

To je prirodni pojav njegove politike, ki se je vedno gibala v smeri demagošstva. Demagog ne razume ustvarjati, on kritizira vse in udriha čez vse, ker to ugaja široki ljudski masi. V tem tonu se gibajo Radičevi govori zadnji čas, zlasti govor, ki ga je imel Radič pred člani krajevne organizacije v Zagrebu na praznik Vseh svetnikov zvečer.

Ta govor je med Pašič-Pribičevićevo kliko vzbudil veliko veselje, med člani bloka pa veliko nevoljo in ostro obsodbo. Radič se je s strastnimi, deloma prostaškimi izrazi zaletaval v vse politične faktorje od nositelja krone do voditeljev in članov bosanske muslimanske in Slovenske ljudske stranke. Do česa vodi tako počenje? To vprašanje si mora postaviti ne samo vsak Hrvat in Slovenec, marveč tudi vsak, ki iskreno želi sporazum med tremi narodi v naši državi.

Javnost je že davno opazila ter opaza ne samo mesečno, marveč dnevno, da Radič svoje najstrastnejše izpade objavlja takrat, ko stojimo pred važnimi odločitvami. To je bilo meseca maja, ko je že bila pripravljena sestava Davidovičeve vlade, pa je to preprečil na Dunaju se nahajajoči Radič s svojim majniškim manifestom. To se je potem že dvakrat zgodilo v toku krize, ko je razvoj dogodkov že ustvaril take situacije, da je bila reaktivacija Davidovičeve vlade ne samo najbolj verjetna, marveč se neposredno pripravljena. Tako Radičovo počenje more koristiti samo Pašič-Pribičevićevi klikli in potrjuje mnenje tistih, ki pravijo, da Pašič nima boljšega zaveznika, nego je Radič.

Na dan Vseh svetnikov zvečer se je Radič v Zagrebu delal zelo junaškega ter je bosanskim muslimanom in Slovencem očital, da nimajo dovolj poguma, da bi v Beogradu povedali, da je taka korupcija mogoča samo v monarhiji. Kar se dostaje korupcije, je mogoča v državi te ali druge oblike, tudi v republiki, kar dokazuje znana panamaška afera v Franciji in razne petrolejske afeze v Združenih državah v Ameriki. Proti korupciji je prva izmed vseh strank odločno dvignila svoj glas SLS. Da navedemo samo en primer, je poslanec dr. Hoh-njec na seji narodne skupščine dne 29. decembra 1921 — torej takrat, ko o Radičevih v Beogradu ni bilo ne duha ne sluha — rekel med drugimi te-le besede: »Poklicani činitelji naj odstranijo tistega vampirja, ki iz odprtih žil našega narodnega in gospodarskega organizma srka in pije ljudsko kri. Ta vampir je — korupcija. To je tako strašno zlo v naši državi, da mora naj obrisati svoje oči vsak, ki hoče državi dobro. Korupcija je sicer fenomen (pojav), ki se je pojavil več ali manj v vseh državah kot posledica demoralizacije, ki je nastala med in po vojni. Toda pri nas je to zlo zavzelo tako velike dimenzije, da je zastrupilo vse javno življenje in vse javne odnose in globoko izpodkopava avtoriteto naše države. Ako bodo merodajni činitelji zaprli oči pred korupcijo, ki je zavladata več ali manj v vseh panogah naše državne in javne administracije, potem so sokrivi tega zla in njegovih posledic.«

Kar se pa dostaje poguma, zna vsa javnost dobro presojsati, kje je večji pogum, ali pri tistem, ki iz varnega zavetja v Zagrebu strelja besedne ali papirnate puščice proti Beogradu, ali pa pri tistih, ki se postavljajo naravnost pred nasprotnika v Beogradu. Kako javnost kvitira tak pogum, dokazuje govorica, ki se vedno bolj in bolj širi, da ima Radič za slučaj Pašič-Pribičevićeve vlade že pripravljen kovček za zopetni pobeg v inozemstvo.

Med drugimi krivicami, ki jih je Radič preteklo soboto v Zagrebu zagrešil proti naši in muslimanski stranki, je očitek, češ, da Spaho in Korošec načeta, da bi se ustvaril enoten federativni blok v parlamentu. Dr. Korošec in dr. Spaho sta se načelno izjavila za tak blok ter povabila Radiča, naj pošlje svoje poslanca v Beograd, da se podrobno razgovorijo o tem bloku. Radič ni hotel poslati svojih odposlancev v Beograd, zdaj pa trdi, da Korošec in Spaho nista hotela takega bloka.

Razprava Radičeva o naši stranki in muslimanski stranki je izzvenela v grožnjo z volitvami. Mi se Radičevih groženj nič ne bojimo. Radič je tiste simpatije, ki jih je imel v nekaterih obmejnih krajih v Sloveniji in

nekaterih prekomurskih krajih, že davno zapravlil s svojo nespretno politiko, v kateri se zrcali njegova neiskrenost in trmoglavost. Pri bodočih volitvah se bo Radič uveril, da mi Slovenci pojmuemo svojo lastno narodno individualnost, suverenost in samostojnost tudi v smeri avtonomne slovenske politike, ki noče pod noben jarem, tudi ne pod Radičev jarem.

Politične beležke.

Timotijevićeva akcija. Načelnikom bloka je Timotijević takole razložil in označil svoj program: 1. Delo v skupščini po programu deklaracije vlade Ljube Davidoviča, v prvi vrsti kot najnujnejše, kakor: a) invalidi, b) o pobijanju korupcije, c) o poljedelskih kreditih. Nato bi se prešlo na državni proračun, pozneje na druge zakone iz istega programa. 2. Zakon se mora strogo spoštovati napram vsem in vsakemu. 3. Vlada bi nadaljevala delo za pričetni sporazum s Hrvati. Glede 3. točke je Timotijević izjavil sledeče: Delo za sporazum z zastopniki »hrvatskega dela našega naroda« naj bi se vršilo stopnjama in se kolikor potrebno vodil račun o tem, da se ne bi škodilo državni edinosti. To delo bi se vršilo s tesnim stikom vseh političnih strank in njihovih zastopnikov na skupnem delu v narodni skupščini in po možnosti v vladi. Vlada je dolžna, veliko strankarsko in plemensko borbo politizirati na stran z motvivanjem medsebojne vzajemnosti, z uvajanjem reda in zakonitosti, s pobijanjem korupcije in protizakonitih del. — Glede tega programa so se začeli radikalni posvetovati v nedeljo, in so se posvetovali tri dni. Eni so zahtevali, naj se spišejo vse točke glede sestave in dela nove vlade, da bi se podrobno o njih razpravljalo, bivši minister dr. Lazar Marković je pa zavzel stališče, naj se dosedanja politika ne nadaljuje in naj se to tudi zapiše. Marković misli s svojimi pajdaši na politiko proti korupciji.

Igra radikalov s Timotijevićem. Radikalni igrajo pod vodstvom Pašičevim z mandatom Timotijevićevem čudno ulogo, ki bi se mogla karakterizirati s tem-le naslovom: »Kako se človek ima za norca.« Timotijević je dobil od krone mandat za sestavo koncentracijske vlade, ki bi naj vodila politiko v smislu prejšnje Davidovičeve vlade. Radikalni so »načelno« pristali na Timotijevićev mandat. Odgovarjajoč mu pa podrobno na njegove predloge in zahteve, izjavljajo, da nočejo koncentracije, marveč samo koalicijsko brez Timotijevića; da se naj izvrši sporazum s Hrvati, pa brez novih metod, da se mora očuvati vidovdanska ustava, vse prerogative vojske, narodno edinstvo itd. Kratko rečeno to pomeni: ostane naj centralizem, vladajo naj radikalni, sporazum pa naj ostane fraza, ker se Davidovičeva politika ne bi več nadaljevala. Timotijeviću se je povsilenos, ko je dobil odgovor radikalov.

Ožji blok in Radič. Po Radičevem govoru je odposlal ožji blok sledečo brzojavko: »Stjepanu Radiču, Zagreb. Ali sinočnji Vaš govor v Vašem klubu, ki je bil danes objavljen v beograjski »Politiki« in »Vremenu«, pomeni razpad širšega skupnega bloka? Potreben je Vaš kar najhitrejši odgovor. Davidović, Korošec, Spaho, Petrović. — Odgovor se je glasil: »Davidoviću, ministrskemu predsedniku, Beograd. Smatramo, da je celokupni blok potreben pod pogojem, da kot parlamentarna večina najodločnejše zahtevamo zase vladati ali pa da takoj izvedemo najostrejšo opozicijo v parlamentu in med ljudstvom. Radič, Maček, Predavec.« — To seveda ni pravi odgovor na postavljeno vprašanje.

Vidovdanska ustava in velesrbska hegemonija.

Znani pribornik takozvane »srednje linije«, ki je hotela poiskati kompromis ali pa vsaj premirje med centralisti in proticentralisti, dr. Angjelinovič, je napisal v beograjski »Politiki« članek, ki razmotriva o tem, zakaj še ni prišlo do sporazuma. Politiki »srednje linije« so mislili, da bi se potem poštene uprave pa naj si bo tudi centralistična, dalo izvesti vsaj premirje in sporazumljenje med srbskimi zastopniki na eni in med hrvatskimi in slovenskimi na drugi strani. V miru in sporazumu naj bi se našla druga podlaga za notranje državno življenje. »Srednjo linijo« so pa napadli srbski politiki ali pa so jo vsaj hoteli izrabiti proti Hrvatim in tako ni bilo čudno, da so jo tudi Hrvati odklonili kot zahrbtno. Če bi bilo tudi res, da Hrvati niso prišli duševno in politično popolnoma pripravljeni v to državno zvezo, se mora tudi vedno upoštevati, da se Srbi niso znali dvigniti do višine jugoslovanskega Piemonta. — Sprejeli so sicer formulo SHS, a v njihovem duševnem in praktičnem življenju je vendar ostala Velika Srbija. Bili so tudi idealisti, ki so glasovali za vidovdansko ustavo meneč, da je to prva stopnja jugoslovanstva.

Pašič in Pribičević sta pa kompromitirala ustavo in centralizem ter iz ustave napravila najhujše orožje velesrbske hegemonije. V primer služi že to, da je diplomacija dosedaj bila stvarno in formalno samo »srbska« diplomacija. Pred polki se še danes po treh letih vidovdanske ustave nahajajo srbske plemenske zastave, v Narodni banki v upravnem odboru se lahko na prste preštejejo vsi Hrvati itd.

Nadalje ugotavlja dr. Angjelinovič, da Radič in njegova stranka predstavlja 90 odstotkov Hrvatov. Če se hoče voditi praktična in stvarna politika, se je treba najprej sporazumeti z Radičem. Najnovejša politika sporazuma je dosegla v kratki dobi razmeroma zelo veliko. Pravi sporazum pomeni danes na kratko spremembo vidovdanske ustave. Rešitev tega vprašanja se pa ne sme prepustiti ljudem, ki so načelno proti sporazumu in ki politično živijo samo v boju med Srbi in Hrvati ter so tudi Velesrbi, ki sovražijo Hrvate.

Državna zastava v rokah Pašiča in Pribičevića ni nič drugega kot izzivanje vseh Hrvatov. Kratkodobna in zelo uspešna politika sporazuma bi se morala na vsak način nadaljevati in sicer odločnejše, jasnejše in tudi hitreje, da ne nastane nevarnost prenosa petletne državne krize v veliko nesrečo za državni obstoj.

Na ta članek je odgovorila Pribičevićeva »Reč« v Beogradu s člankom, ki nosi naslov »Jedan Radičev krmak« (prasec). Ta članek skuša zavračati upravičena očitanja velesrbstva, trdi, da dajeta Pašič in Pribičević Hrvatom vse to, kar imajo tudi Srbi, a se ne bavi z nobenim točnim in jasnim odstavkom iz dr. Angjelinovičevega izvajanja. Pa če bi bil Pribičevićev odgovor tudi stvaren, bi vseeno žel zaslužen grajo vsled skrajno surovega in prostaškega naslova na človeka, ki je bil dolga leta član demokratske stranke. Za prostaštvo in divjanje Pribičevića se pa sedaj malokdo briga, ker se na samem Pribičeviću vidi, kam vodi zagriženost in besnost. Nekdaj je Pribičević igral važno vlogo v stranki s 128 poslanci, danes pa stoji osamljen v društvu petnajstoroce in prostaško psovanje števila tega društva gotovo ne bo zvišalo, ampak gotovo še samo znižalo.

Po svetu.

Volitev predsednika avstrijske republike se bo vršila v prvi polovici meseca decembra. Vladne stranke so sedaj v veliki zadregi radi kandidatov, ker se je sedanji predsednik že opetovano izjavil, da ne bo več kandidiral. Meščanske stranke sedaj upajo, da bo Hainisch kljub svojim izjavam prevzel kandidaturu ter omogočil tem strankam enoten nastop.

Ogrski minister za poljedelstvo Szabo umrl. Dne 2. novembra je umrl nenadoma na svojem posestvu ogrski poljedelski minister in vodja stranke malih kmetov, Štefan Szabo-Nagyatad. Zadel ga je možganska kap. S smrtjo Szaboj nastane v madžarski notranji politiki velik preokret. Stranka malih kmetov, ki je doslej le na prizadevanje svojega voditelja podpirala vladu ter ji pripomogla do parlamentarne večine, bo šla sedaj sigurno v opozicijo.

Po angleških volitvah. Voditelj angleške delavske stranke Macdonald je izjavil, da se izidi angleških volitev v nobenem oziru ne smejo smatrati kot kak poraz angleške delavske stranke. Stranka je izgubila sicer 40 mandatov, a to je izgubila samo kot stranka vsled majorizacijskega volilnega reda, ni pa izgubila kot pokret, ki zavzema vedno večji razmah v Angliji. V volilni borbi je stranka gotovo število mandatov izgubila, zato je pa kljub vsem naporom nasprotnikov pridobila kot pokret dober milijon novih volilnih glasov, kar da sklepati še na veliko večjo število pristašev, ki pa niso volilci. Delavsko glasilo »Daily Herald« piše o volilnem sistemu v Angliji ter dokazuje, da ta volilni red ali sistem ni tolmač volje volivcev. Če bi mesto majorizacijskega vladal proporcionalni red, bi morali po oddanih glasovih dobiti konservativci 215, delavska stranka 211, liberalci pa 112 mandatov in ne prvi 415, drugi 152, tretji pa komaj 41. Če večinski volilni red že pobija one, ki izgubljajo na glasovih, potem bi zamogel zadeti samo liberalce, ker so ni zares izgubili veliko število glasov, dočim so konservativci in laboristi glasove pridobivali.

Angleško-nemška trgovska pogajanja. S tem tednom bi se morala začeti v Berlinu pogajanja med nemško vlado in angleškim zastopnikom v svrhu zaključenja angleško-nemške trgovske pogodbe. Angleški poslanik je sprejel v to svrhu od svoje vlade vsa potrebna navodila. Napovedana pogajanja se pa niso začela in so odgodena, dokler se ne sestavi nova angleška vlada. V berlinskih političnih krogih se je ta odgoditev sprejela z nezaupanjem, ker se pričakuje, da bo nova angleška vlada drugače postopala kot pa Macdonaldova, pod katero se je za pogajanja vse pripravilo.

Francosko častitanje Turčiji. Koncem pretečenega meseca je slavila nova republikanska preurejena Turčija obletnico svojega obstoja. Ob tej priliki je poslal

predsednik francoske vlade vladi turške republike brzjavni pozdrav, ki izraža velike simpatije Francije napram Turčiji.

Moldavska republika. V okviru Zveze sovjetskih držav se je organizirala tudi Moldavska republika, ki leži med Dnjestrom in Bugom. Glavni mesti te republike sta Tiraspol in Birsula; v Tiraspolu stanuje 230 tisoč prebivalcev. Moldavska vlada pa smatra Tiraspol samo začasno za glavno mesto, ker bo po prisvojitvi Besarabije največje mesto republike Kišiniev, ki leži sedaj na romunskem ozemlju.

Sami so se udarili po zobeh.

V Beogradu izhaja list »Privredni Pregled«. Ta časopis bi naj bil strogo strokovnega značaja in bi naj obravnaval samo zadeve, ki se tičejo trgovine, industrije, obrti, bankarstva ter poljedelstva. Ker pa je to glasilo v precejšnjem sorodstvu s Pašičem ter njegovo okolico, zaplavlja tu in tam tudi v politične vode.

Te dni je prinesel beograjski »Privredni Pregled« članek, ki izpod peresa čistokrvnega Srba obravnava nedelavnost in nesposobnost našega osobja pri raznih konzulatih v inozemstvu.

Ta list pobija med drugim dejstvo, da bi naše institucije v inozemstvu, ki se imenujejo »konzulati«, se lahko nazivale »uradi za izdajanje in vidiranje potnih listov.« Nadalje ugotavlja ta list, da je naše konzularno osobje strokovnjsko neizobraženo za konzularno službo in po navadi ne zna niti jezika one države, kjer je naš konzulat. Razven tega nima tudi drugih konzularnih sposobnosti. Kratko in malo: pri nas nimamo strokovno izobraženega konzularnega osobja in tudi ne šol, ki bi nam vzgajale tako osobje. Radi tega so pa tudi poročila posameznih konzulatov brez vsake vrednosti in dokumenti siromaštva po duhu in sposobnosti. Tekom šest let obstoja naše SHS države nismo nikjer čitali kacega poročila naših konzulatov. Ali se ta poročila sploh ne pišejo, ali če se, pa niso tako sestavljena, da bi bila za tisk ter javnost.

Z ravno pribitimi stavki kritizira že omenjeni beograjski list delo našega konzularnega osobja in skuša ob koncu upravičiti nedelavnost konzulatov s tem, češ, pri teh naših uradih je namreč premalo uradnikov.

Da pa ta izgovor o pomanjkanju konzularnega osobja nikakor ne drži, nam dokazuje bivša Avstro-Ogrska in druge, po preobratu nastale države, ki so imele in še imajo danes po svojih konzulatih isto število osobja kot ga ima naša država, a ti konzulati pa tudi vršijo svojo dolžnost. Po konzulatih drugih držav niso nastavljene osebe potem protekcije, ampak ravno radi njihove izvanredne sposobnosti ter zmožnosti. Pri nas je v tem oziru čisto drugače! Za konzularno službo velja v naši državi pravilo protekcije ter ustvarjanja sinekure. Pašičevščina gospodari pri nas od ujedinenja in ona nikakor ne čuva interesov države ter naroda, ampak gleda le na koristi stranke in lastnih ljudi. Ako je kedo član radikalne stranke ali celo nekaj več, da je Pašičev nečak, ali pa sorodnik Pašičeve zlahte, ta ima v prvi vrsti sposobnost za vse mogoče službe. Radi tega je pri nas proglašeno kot temeljito pravilo: da so samo rodbine beograjskih oligarhov zmožne ter zanesljive — prečani pa ne! Po tem pravcu se je doslej vedno postopalo pri dopolnjevanju konzularnih in drugih višjih upravnih mest. Najbolj prosluli kačak, pljačkas in slični elementi se kličejo iz šum na vodilna mesta po uradih. A kadarkoli smo prečani in drugi pošteni Srbi protestirali proti tem škandaloznim nameščenjem na višjih mestih, se je vse te odkrite in upravičene kritike proglasilo za črnozolto — avstrijakante!

A danes smo že zagazili v blato korupcije tako daleč, da mora celo s Pašičevim duhom prežeti beograjski »Privredni Pregled« v najbolj ostrem tonu bičati nesposobnost naših konzularnih mest, na koja nimajo prečani niti najmanjšega vpliva, čeravno nam je po vidovdanski ustavi vsem SHS državljanom zajamčena »enakopravnost«.

Prav radi verjamemo »Privrednemu Pregledu«, da je na naših konzulatih žalibog tako, kakor on opisuje in gotovo še slabše. Pašičevi konzularni nesposobneži se nikakor ne morejo primerjati s konzularnimi uradniki drugih držav.

Da je naša trditev istinita, hočemo po »Muslimanski Pravdi« v dokaz navesti par primerov iz konzulatov drugih držav. Konzularna poročila bivših avstro-ogrskih konzulatov, so bila strokovnjsko dovršene obravnave o poljedelskih prilikah dotičnih držav, o produkciji, o trgovini, o uvoznih in izvoznih predmetih itd. Nekdanja dunajska revija »Handels-Museum« je prinašala v prilogah konzularna poročila v obliki knjig. Vse to so bila res skoz in skoz strokovna dela, ki so znani pripomogla k industrijskemu in trgovskemu poletu bivše monarhije. Nekdanji konzuli in njihovi uradniki se nikakor niso zadovoljili z ravnokar naštetimi poročili, ampak so se odlikovali tudi v znanstvenem oziru.

Pri nas pa danes v zunanji in notranji službi beograjski Pašičevi oligarhi dokazujejo, da sta jim uprava naše države na znotraj in njeno zastopstvo na zunaj — španska vas in deveta brigla!

Ravnokar zabeleženega pa nismo ugotovili mi, ampak po šestih letih Pašičevega državnega kumovanja na znotraj in na zunaj s Pašičevim duhom prožeti — beograjski »Privredni Pregled«.

Dnevne novice.

K DINARSKEMU DNEVU JUGOSLOV. MATICE

9. novembra 1924.

Brez šol, brez knjig, brez naše so besede
V Gorici, Trstu, v Istri otročiji;
Če sami jih ne rešite te bede,
Vsi bodo skoro narodni mrliči.

† **Zagrebski pomožni škof dr. Josip Lang umrl.** — V soboto dne 1. t. m. je umrl po dolgi in težki bolezni zagrebski pomožni škof dr. Josip Lang. Škof dr. Lang se je rodil 25. januarja 1857 v selu Lepšić pri Ivaničgradu. Svoje bogoslovne študije je končal v Gregorijaneumu v Rimu in postal doktor modroslovja. Eno leto je služil kot kaplan v Zlataru, nato je bil v zagrebski samostanski bolnici duhovnik, nato pa na ženskem učiteljskem profesor celih 18 let. V nadškofijskem semenišču je bil rektor 12 let. Leta 1915 je bil posvečen za škofa. Blagopokojni škof je bil 41 let duhovnik in devet let pomožni škof. S pokojnim Langom je preminul v pravem smislu besede reven služabnik božji, ki pa je kot učenjak in krščanski duhovnik užival med duhovniki velik ugled, kot mož usmiljenega srca je razdelil vse svoje imetje med siromake in čeravno škof, je umrl v siromaštvu. Dr. Lang je bolehal že dve leti na sklerozi srca. Že januarja lanskega leta ga je zgrabila bolezen in od tedaj naprej se je večkrat govorilo o njegovi smrti. Umrl je ravno v trenutku, ko je vzel termometer, da bi si meril temperaturo. Mrtvo truplo rajnega škofa je dal nadškof dr. Bauer prenesti v kapelico nadškofijske palače, kamor so romale zagrebske množice kropit priljubljenega škofa. Pogreb se je vršil v torek in rajni je bil položen v kapitolško grobnico.

Odbor katehetskega društva vabi gospode katehete na sestanek, ki se vrši v četrtek, dne 13. novembra 1924 ob pol 14. uri. Dnevni red: Predavanje, razgovor o učnih načrtih, poročilo odbora.

Zadružno-knjigovodski tečaj. Zadružna zveza, oddelek za Štajersko priredi okrog novega leta zadružno-knjigovodski tečaj za posojilnice, ki se bo vršil v Mariboru ali v Celju, kamor se bo priglasilo več udeležencev. Tečaj bo trajal 4 dni. Tečaj je namenjen v prvi vrsti posojilniškim tajnikom in osebam, ki pridejo v poštev za tajniško službo, pa tudi vsem, ki imajo opraviti pri vodstvu posojilnic. Osobito je vabljen častita duhovščina. Prijave je pošiljati na Zadružno zvezo, oddelek za Štajersko v Mariboru.

Balkansko češčenje mrtvih na zagreškem pokopališču. Na Vseh svetnikov popoldne se je doigral na zagreškem pokopališču pretep, poboj itd. čisto po pravem balkanskem receptu. Med deset in deset tisoč pobojnimi verniki so se zbrali na pokopališču tudi komunisti in hanaovci. Komunisti so prišli počastiti Alijagiča (ki je bil obešen radi atentata), hanaovci pa svojega junaka Marka Zevka, ki je bil ubit povodom jugoskolskega izleta v Zagrebu. Celi dirindaj se je doigral krog groba Alijagiča. To leto so komunisti postavili Alijagiču spomenik, grob so pa okinčali s cvetjem. Krog Alijagičevega groba je policijski šef postavil 10 stražarjev. Ti policaji so imeli nalog, preprečiti vsako manifestacijo ob Alijagičevem grobu. Krog četrte ure popoldne je došel k Alijagičevemu grobu velik sprevod komunistov, ki so začeli manifestirati. Stražarji so manifestante mirno nagovarjali, naj nehaajo z manifestacijo, a so dosegli s svojim pomirjenjem ravno nasprotno. Razjarjeni manifestanti so obsuli policaje s celo točo kamenja. Ni pa ostalo samo pri kamenju, ampak se je tudi streljalo sem in tja, kakor v kaki bitki. Stražniki so uvideli, da so v manjšini ter v hudi stiski in so poklicali pomoč od 50 policistov pod vodstvom dr. Vragoviča. Ko se je ta oddelek policije pojavil na pokopališču, je bil tudi sprejet s kamenjem in revolverskimi strelji. Časopisje poroča, da je padlo nad 200 strelcev in je občinstvo vse prestrašeno begalo sem in tja in se skrivalo za grobove. Kamenje je frčalo sem ter tja in marsikateri policaj, komunist in navaden Hrvat je okusil trdost kamenja. Končno se je policiji vendarle posrečilo, da je potisnila komuniste iz mirodvora in za komunisti so zapustile posvečeni kraj poboja tudi ljudske množice. Na pokopališču je bil težko ranjen v trebuh neki Alojz Jagarič. Ko se je končal pretep ter poboj na pokopališču, se je po hrvatski navadi nadaljeval v mestu. Komunisti in hanaovci so se združili in se lotili s kamenjem šip Narodne kavarne in prostorov orjune v Kačičevi ulici. Razjarjene mase so svoj razbijalni posel po mestu precej neovirano opravile, ker je bil glavni del zagrebske policije koncentriran na pokopališču. Na ta način so torej letos v Zagrebu častili spomin mrtvih in sicer navadnih Hrvatov, pa tudi junakov, katere si prisvojajo kot svoje mučenike razne organizacije. S pobojem in pretepom na pokopališču so hrvatske mase pokazale, da so se že popolnoma izvežbale v balkanskih manirah, katere prakticirajo celo na dan, ki je posvečen spominu mrtvih!

Napad na narodnega poslanca. Po shodu v starem Kaštelu v okolici Splita je bil napaden in ranjen poslanec HRSS ing. Košutić. O zločinskem napadu so se dolgo časa širile najrazličnejše vesti, sedaj pa je doznano, da je poslanca ranil eden od orožnikov, ki so poslance in še enega od prirediteljev shoda vedli s seboj na postajo pod pretvezo, da morajo tam pregledati legitimacije. P. P. listi so pisali, da je poslance napadel in ranil neki seljak Bartulica v ogrčenju nad protisrbskim govorom. Voditelji Hrvatske Zajednice, ki so po napadu prihiteli v Kaštel, so našli poslance ranjenega na orožniški postaji. Odpeljali so ga najprej v hišo nekega somišljenika, potem pa v Split v sanatorij. Ugotovili so tudi, da je seljak Bartulica, ki naj bi bil ranil poslance slaboumen človek, katerega so skušali izrabiti, da bi prikrili pravega zločinca. Eden od orožnikov je že priznal, da je njegov tovariš udaril poslance Košutića. Ta napad je ponovni dokaz, da ima P. P. politika svoje atentatorje zbrane in pripravljene med oblastnimi organi.

Jugoslovanski in srbski Sokol. Sokol, ki je stopil v službo centralistov pod krinko jugoslovanstva, zapada v vedno večjo krizo. Po Sloveniji Sokoli nečejo biti Slovenci, v Hrvatski ne Hrvati, ampak nekaki »integralni« Jugoslavlani, a v krajih, kjer so tudi srbski sokolaši, pa ne more priti niti do sence kakega »integralnega« jugoslovanstva. Srbi se pač ne dajo preoblikovati in prekrstiti v Jugoslavlane, ampak hočejo ostati to, kar so, namreč Srbi. Ob izkušnjah s srbskimi tovariši bi Sokoli lahko uvideli, kako napačno je bilo njihovo pretvarjanje v jugoslovanstvo, mesto da bi ostali Slovenci in Hrvati to, kar so ter tvorili s Srbi društveno zvezo enakopravnih z enakopravnimi. V Osijeku sta dva Sokola: jugoslovanski in srbski in jugoslovansko sokolsko društvo je nedavno zopet poskušalo že večkrat neuspešno združenje obeh društev v eno sokolsko društvo. To prizadevanje je pa bilo, kakor že poprej večkrat, brez uspeha, ker srbski Sokol o združenju pod jugoslovanskim imenom sploh noče razpravljati.

Krvav pretep med orjuno in Srnao. V Despot sv. Ivanu v Vojvodini so nahujskani Srnaovci napadli orjunašo Pajo Grujića. V pretepu je bil Grujić nanjen z nožem, udaril pa je enega napadalca s tako silo po glavi, da ga je ubil. Grujića so zaprli ter pride pred sodišče.

Carinski škandal v Novem Sadu. Med cariniki novosadske carinarne in tamošnjimi cariniki in posredniki je prišlo do ostrega konflikta. Carinski posredniki so do nedavno plačevali od vsake deklaracije takso 60 D, kot dijurne nagrade za uradništvo. Ker je ta taksa nezakonita, so se posredniki pritožili v Beograd, ki je prepovedal pobiranje te takse. Od tega časa so začeli carinski uradniki posrednike naravnost sabotirati in nalašč zavlačujejo zacarinjenje, tako, da trpe posredniki in stranke ogromno škodo. Sabotaža se vrši pod vodstvom upravnika carinarnice, inspektorja Golemovića, ki vrši najhujši pritisk na carinske posrednike in stranke, da jim ponovno omehča, da bodo plačevali carinikom za njihovo delo, katerega so po zakonu dolžni vršiti, mastne nagrade. Udruženje špediterjev, carinskih posrednikov in novosadskih trgovcev se je radi tega obrnilo na glavno carinsko direkcijo, da napravi enkrat na carinarnici red.

Nezaposlenost privatnih uradnikov v Vojvodini. Zadnje čase se opaža, da je v Vojvodini silno veliko bančnih in drugih privatnih uradnikov brez dela. — Mnogi od teh trpe silno bedo, drugi so pa zopet prisiljeni, da za malenkostno plačo služijo kot pomožne pisarniške moči; nekateri si služijo, tirani od bede, kruh kot navadni delavci. Novosadski brezposelni privatni uradniki so sklicali protestno zborovanje, na katerem so ostro nastopili proti podjetnikom, ki zaposlujejo v svojih podjetjih tujerodno uradništvo.

Poprava meje pri Subotici. Madžarska je potom svojih razmejitenih delegatov v Beogradu predlagala, da se izvrši v okolici Subotice nova razmejitev, da se tako odpravi nevzdržno stanje, ki zlasti ovira obmejni promet. Po madžarskem predlogu bi naša država odstopila pri Subotici nekatere obmejne vasi, ki so po večini madžarske, dočim bi mi dobili nekaj ozemlja krog Segedina in Horgoša, na katerem so nastanjeni Srbi in Bunjevci.

Italijanska izzivanja. V Dubrovniku se je nahajala italijanska komisija za razmejitve z Albanijo in je pretekle sobote s parobrodom odpotovala na Krf. Dubrovniški Italijani in italijanaši so tej komisiji priredili odhodnico v hotelu »Imperial«. Ob tej priliki je imel italijanski general govor, povdarjajoč, da so vsi italijanski oficirji pripravljani na boj za združenje Dalmacije z materjo Italijo. Vsled tega izzivajočega govora vlada med neitalijanskimi prebivalci Dubrovnika in okolice veliko ogorčenje in naše oblasti bo morale ugotoviti, če je italijanski general res tako govoril in potem diplomatičnim putem posredovati pri italijanski vladi.

Ameriško brodogradništvo v Dalmaciji. Naša dalmatinska pomorska mesta je obiskalo ameriško brodogradništvo, kateremu poveljuje admiral Andrews. Brodogradništvo se je mu-

Schicht

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti. Pranje s Schicht-ovim milom je zabava!

Spominajte se Dilaške večerje!

dilo več dni v Splitu, kjer so bile prirejene na čast gostom razne svečanosti; sedaj se je brodovje napotilo v Dubrovnik.

Naše nove kontrolne ladje na Jadranu. Finančni minister dr. Spaho je izdal naredbo, po kateri je uvedena ob naši jadranski obali kontrolna služba z ladjami, katere smo dobili na račun reparacij iz Nemčije. — Ladje so že enkrat obšle celo dalmatinsko obalo. Prebivalstvo obmorskim mest je ladje in posadko navdušeno pozdravljalo.

Ukraden dnevnik naše kraljice. Ko je lanskega leta naša kraljica potovala po Dalmaciji, je iz njene prtljage na nepojasnen način izginil njen kovčeg, v katerem se je nahajal poleg drugih stvari tudi kraljičin dnevnik. Te dni se je vršila radi tatvine na železniški postaji v Bakru preiskava. Ko je komisija odprla postajno blagajno, je našla med kupi raznega papirja tudi pogrešani kraljičin dnevnik. Na podstrešju postajenačelnikovega stanovanja pa so odkrili nato ukradeni kovčeg iz kraljičine prtljage. Postajenačelnik je jokajoč zatrjeval, da ni on kovčega ukradel ter tudi ne ve, kako je prišel v njegovo stanovanje. Sedaj se vrši preiskava, da se odkrije pravega tatu.

Smrtni skok iz vlaka. Ko je bil vlak Zagreb—Varaždin v polnem teku, je skok iz njega 26 letni Avgust Borovič in to radi tega, ker je vozil vlak ravno mimo hiše, kjer je bil zaposlen Borovič kot delavec. Pri skoku pa je padel pod vlak, ki mu je zdrobil lobanjo in odrezal eno roko.

Smrt v brzovlaku. V spalnem vagonu brzovlaka Zagreb—Budimpešta je zadela kap 18 letno madžarko Ilono Matyas iz Budimpešte. Ilona se je vračala iz Opaticje, kjer se je zdravila več mesecev. V vlaku ji je pa postalo nenadoma slabo in na postaji Koprivnica jo je zadela smrt. Truplo deklice je ostalo toliko časa v Koprivnici da bodo prišli ponj roditelji ter ga prepeljali v Budimpešto, spalni vagon, v kateremu je umrla, so pa odklopili od vlaka ter ga poslali na razkuženje.

Urečitev sladkornih cen. Komaj so se jugoslovanske tvornice sladkorja kartelizirale ter si ustanovile skupno prodajalno v Beogradu, se je sladkor znatno podražil. Ministrstvo za poljedelstvo je sedaj sklenilo, da bo posebna komisija cene preštudirala ter v slučaju, da so previsoke, v sporazumu s tvornicami določila nove cene. Če se tvornice ne bodo hotele udati, bo ministrstvo na svojo roko določilo cene in tvornice bodo prisiljene, da se po njih ravnavajo.

Umetniške razglednice naših jugoslovanskih »Velemož«. Umetniško založništvo »Ažbe« v Mariboru je izdalo drugo serijo (12 razglednic) jugoslovanskih Velemož. Druga serija vsebuje reprodukcije sledečih mož: Finžgar, Fr. Prešern, Anton Foerster, Josip Stritar, Petar Zrinjski, Ivan Gundulič, Krsto Frankopan, vojvoda R. Mišić, Jovan Popović, Ljubomir Nenadović, Branko Radičević, Dosidej Obradović. Reprodukije druge serije so izvršene v štirih barvah ter so krasno uspele. Priporočamo obenem tudi nakup Ažbetove »Adrija-serije«, kakor ljudskih razglednic z verzi in karikatur. Naročila se naj pošljejo na umetniški tiskarski zavod in založništvo »Ažbe« v Mariboru, Koroška cesta 39, Slovenija. Telefon interurban 446.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru priporoča sledeče knjige iz lastne zaloge: Jugoslovanski Pijemont s poštnino vred 8 D, Slovenska ženska 11 D, Moj stric in moj župnik 5 D, Gladiatorji I. del 9 D, II. del 11 D, Zgodba o nevidnem človeku 8 D, Dušica I. del 17 D, V Libijski puščavi 12.50 D, Vzor človek 10.80, Pridige 31.40.

Razglednice za sv. Miklavža, Božič, Novo leto, so po nizkih cenah na razpolago v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Čč. gg. duhovnikom naznanjamo, da imamo v zalogi vsa dr. Opekova dela, razne svetopisemske pridige (Abraham, Job, Samuel), ki kažejo, kako se naj uporablja sv. pismo pri oznanjevanju božje besede in druga dela te vrste. Opozarjamo tudi na dela, ki seznanjajo dušnega pastirja z sedaj aktualnimi vprašanji na primer z vodstvom duhovnih vaj, Marijinih kongregacij, z liturgičnim gibanjem itd.

Iz Maribora.

»ŠPIJONSKA« AFERA V MARIBORU.

V sredo, 22. m. m. je našel zvečer, ko se je vrnil od dela g. Josip Ošlak, tipograf in občinski svetnik svojo sobo v Cvetlični ulici št. 25 polno policajev in detektivov. Ustavo in druge zakone so zopet enkrat vzeli kot navadno krpo papirja ter so napravili v njegovi odsotnosti temeljito hišno preiskavo. Na mizi je ležal že celi kup sumljivega in obtežilnega materiala, obstoječega iz par brošur Karla Kautsky, katerega so baš tedaj vsi listi proslavljali kot starost, potem nekaj snopečev »Internationale Pressekorrespondenz« in končno še par knjig z rudečimi platnicami.

Polijski aranžma pa ni veljal prvotno gospodu Josipu Ošlaku, ampak njegovemu bratu, aktivnemu naredniku Ferdinandu Ošlaku, ki z njim skupaj stanuje. Tega so po ambiciji ali pa po fantaziji kar na lepem napravili za »špijona«. Narednik Ošlak je izredno dober vojak, da bi si lahko vsaka komanda prste oblizala, če ga dobi, v prvih dneh preobrata je bil čisto najpohvalnejše priznan vsled hrabrosti v bojih za severno mejo, zlasti na Plaču in krog Radgone, tik pred preobratom bi bil že od Avstrije izrednim potom povišan za oficirja, to se je predlagalo tudi Narodni vladi, a ni uspelo, dobil je tudi srbsko odlikovanje za hrabrost, pri izpiti za oficirje je pa vendarle padel, kot je to že običajno za slovenske in hrvatske kandidate. Razočaran v vojaškem poklicu se je narednik Ošlak bavil z idejo oditi v Ameriko ter se posvetiti tipografskemu poklicu,

katerega se je nekdanj učil. V tem pravcu je podvzel nekatere korake, dopisoval si je pod tujim imenom in baje je delal tudi priprave, da bi si v skrajnem slučaju ilegalnim putem pridobil izseljeniško dovoljenje. Vsemu temu so prišli na sled in mesto da bi razumeli položaj človeka, ki je bil v svojem poklicu tako kruto razočaran, so ga kar na lepem okrivili kot špijona menda po vzoru famozne afeře Androlč in ker je slučajno stanoval skupaj s svojim bratom, so prijeli še tega pretvorivši ga iz znanega socialdemokrata kar naenkrat v komunista.

Občinskega svetnika Ošlaka so iz stanovanja zvalili naprej na policijo in potem so ga uklenjenega kakor kakšnega zločinca odvedli v policijski zapor. Drugi dan se je začela preiskava, ki policijske preiskovalce vodi milorečeno vsaj v dvom neobhodno potrebne inteligence. Šlo je za neke dopisnice, katere je svojčas brat-narednik pisal svojemu bratu v Maribor. Nadalje je bil velikanski »corpus delicti« par enostavnih matric, katere je narednik Ošlak enkrat postavil pri svojem bratu v tiskarni, da bi videl, če ima še nekaj spretnosti za svoj nekdanji poklic, kateremu se želi zopet posvetiti. Za te svinčene matrice je vzel črke, ki sestavljajo v njegovem vojaškem poslu naslov neke vojaške komande in ko je to stvar pustil ležati nekje v svoji sobi, da je padla v roke policiji, so policijski — »strokovnjaki« — svinčene brezpredmetne matrice takoj proglasili strokovnjaško in zmagoslavno za »špijonsko štampljko«. Tipografa Ošlaka so po zaslišanju izpustili, njegov brat je še pa vedno v vojaških zaporih.

Temeljnost policije je pa šla še tako daleč, da so za nekaj ur zaprli tudi trgovca Ošlaka, ker so iz imenske sličnosti napravili na znan ambiciozni in fantastični način tudi špijonsko osumljenost. Ob celi smešni stvari smo radovedni, če bo priromala od policije do sodnikov. Če pride tako daleč, je ne glede na osebe zanimivo za javnost, ali bodo služile za obtožbo vsakemu tipografu in tudi toliko inteligentnemu človeku, ki razume, kako se stavi in tiska, znane matrice ali pa poskusi v svojem poklicu bridko razočaranega človeka. Če bodo pa iz socialdemokrata na podlagi »Internationale Pressekorrespondenz« hoteli napraviti nevarnega komunista, je pa seveda tudi posebno in prav smešno poglavje, ker so vsemu svetu znani socialdemokrati po navadi huši nasprotniki komunistov kot pa meščanstvu in je »Internationale Pressekorrespondenz« sicer komunističnega izvora Berlin-Paris-London a vendar popolnoma suho poročevanje predvsem o strokovnem in le v drugi vrsti o političnem pokretu brez vsake tudi najmanjše agitacijske tendence.

Priziv proti izvolitvi novega mariborskega župana. Sestorica socialpatrijotov je vložila proti mariborskim občinskim volitvam priziv, ki je bil zavrjen in se je kmalu na to na pritisk velikega župana vršila volitev župana in drugih občinskih funkcionarjev. Ravno istih 6 socialistov, ki se je pritožilo radi občinskih volitev, je vložilo sedaj tri prizive radi volitev župana. Ta priziv je romal na okrajno glavarstvo, kjer je bil kot neutemeljen zavrjen, sedaj ga pa dobi še gospod veliki župan v pretres. Za vsemi temi ničevimi prizivi stoji pa gospod Grčar, ki pač z vsemi mogočimi spletkami zavlada potrditev novega župana. Mesečna dobra plača, katere se tako z lahkoto zasluži, kot je bilo to na primer pri g. Grčarju, je nekaj privlačnega.

Žalostna smrt pri vojaki. Naslednja žalostna zgodba bi lahko nosila tudi naslov: Kdo je danes vse sposoben za vojaka? — Franc Ferš, rojen 24. marca 1902 v Radvanju pri Mariboru, bi moral iti leta 1922 prvič na nabor. Fant je pa ležal tedaj težko bolan in povrh še božjasten v mariborski bolnici. Ko se je naborni komisiji predložilo zdravniško spričevalo, je bil proglašen in vpisan za začasno nesposobnega. Letos pa ni mogel priti sam na nabor, ker je imel doma silne božjastne napade. Ponj je prišel policaj, pa ga je pustil, ker se je revež vil v silnih krčih. Tudi drugi stražnik, ki je prišel par ur pozneje, ga ni mogel vzeti s seboj. Drugi dan se je pa bolani Ferš sam predstavil naborni komisiji in ta ga je spoznala za — sposobnega. Ko je 26. septembra nastopil vojno dolžnost, so ga še za tri dni zaprli in je ta čas preležal na golih tleh. Vojaška sposobnost siromakega Franca Ferša je trajala do 24. oktobra zjutraj,

ko je dobil zopet silen božjastni napad in je brez pomoči izdahnul.

Velika dobrotnica in krščansko vzgledna žena umrla. V nedeljo je bila pokopana ob ogromni udeležbi ljudstva na pobreškem pokopališču žena krojača na Aleksandrovi cesti Terezija Štiberč. Komaj v 36. letu je upihnila luč življenja neizprosna jetika. Blagopokojna je bila članica ter odbornica Ženske zveze, velika dobrotnica ubogih ter cerkve. Nagrobni govor jej je govoril p. Pavel; spremljalo jo je na zadnji poti poleg hvaležne ljudske množice godba Katoliške omladine in pevci. Blagi dobrotnici svetila večna luč, njenemu soprogu pa naše sožalje.

Največji zvon Slovenije, približno 4000 kg težek, ima v delu za stolno cerkev v Mariboru mariborska zvonolivarica »Zvonoglas«. Delo lepo napreduje in upamo, da bo Mariborčanom že na sveti večer oznanjal večno božično pesem. Zanimanje za tega orjaka je veliko, ker Mariborčani ne morejo pozabiti krasen glas njegovega prednika. Po dosedanjin delih imenovane zvonolivarne pričakujemo, da bo tudi novi zvon zadovoljil Mariborčane s svojim glasom in lepo izdelavo.

Predavanje v Stolnem prosvetnem društvu v Mariboru pretekli petek je bilo ne le zanimivo, pač pa tudi izredno praktično. Zato smo g. predavatelju dr. Somreku hvaležni. Prihodnji petek se bo pa zopet izplačalo iti poslušat. Na vrsti je važno in zanimivo zgodovinsko vprašanje. Ze danes opozarjamo na to predavanje.

Cestarji. V nedeljo, 9. t. m. se vrši ob 9. uri dopoldne strokovni sestanek cestarjev v dvorani na Koroški cesti št. 1 (prejšnja knjigovoznica Cirilove tiskarne). Na sestanku se bodo razdelile tudi članske izkaznice. Prosimo točne udeležbe.

Narodno gledališče. Danes, 5. novembra: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, ab. D. Četrtek, 6. novembra: Lilium, ab. C.

Na Kum izleti OASPD v nedeljo, dne 9. novembra. Odpeljemo se ob 4.57 do Trbovelj ter vrnemo čez Zidani most. Radi polovične vožnje se je prijaviti pri g. J. Baloh, Grajski trg.

Odbor orlovskega odseka Maribor sporoča tem potom, da se vrši kot dosedaj vsako sredo fantovski sestanek ob pol osmi uri zvečer v društvenem prostoru, Koroška cesta 1 (bivša knjigovoznica Tiskarne sv. Cirila). Udeležba za redne člane obvezna, starešine vljudno vabljeni. Bog živi! Odbor.

Redovna telovadba za člane in starešine orlovskega odseka se vrši vsaki četrtek v gimnazijski telovadnici. Vhod iz Koroške ulice. Bog živi! Načelnik.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

66

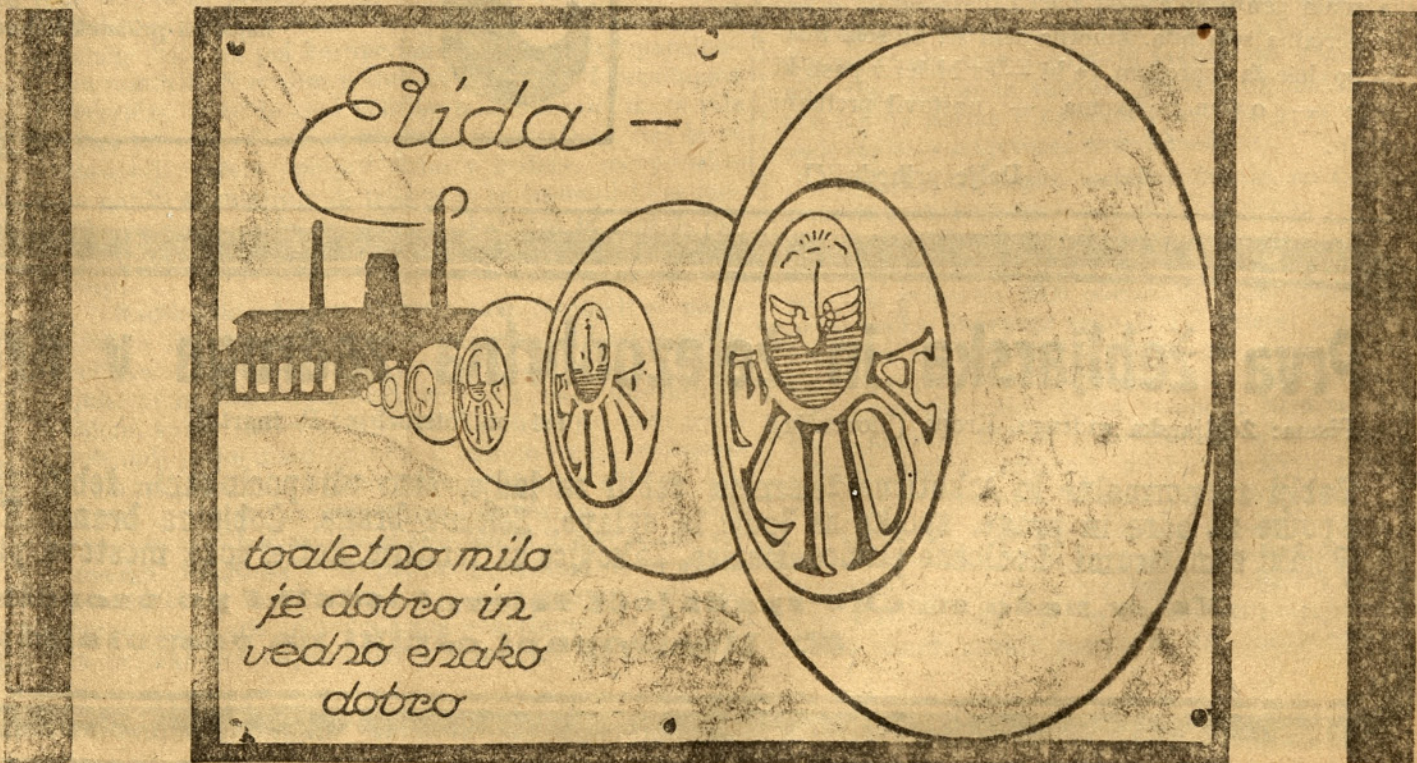
»Kaj to vas briga?« je vprašala Margareta neprijazno.

»Prosim vas, nikar me ne sodite napačno —!« je prosila Renata. »Vem, dobro vem, da me sovražite, ker sem se urinila v vašo hišo, ker — ker sem povzročila tisti odurni prizor in prepir. Pa oh —, kako vam naj dopovem —! Proti moji volji se je vse zgodilo — verjamite mi —! Slep rodje sem bila v rokah tistega — človeka! In oh«, je pravila z rastočo razburjenostjo, »oh, da bi vi vedeli, s kolikim nasiljem izrablja nesrečna revolucijonarna vlada nas uboge ženske, če jim pridemo v kremplje —!«

Ihtenje je udušilo njen glas.

Margareta ni vedela, kaj naj misli, kaj naj odgovori.

Ni ji zaupala, tej ženski. Ze pri prvem srečanju v šatoru jo je svaril notranji glas pred to osebo, njeno obnašanje, njene besede, — vse se ji je zdelo narejeno, priučeno —. Prav kakor se gledališka igralka nauči svojo vlogo.

Tudi nocoj se ni mogla otresti zlih slutenj.

In vendar —. Vkljub vsemu nezaupanju so Renatine besede zbudile globok odmev v njenem blagem, globoko čutečem srcu.

Kako dobro je poznala nasilje, ki je o njem govorila Renata! Ali ga ni sama občutila —? Koliko je pretrpela ponižanja in bridkosti, ko je pod pritiskom tega nasilja izdala — nevede — svojega lastnega soproga, »Dušico«!

Renata je molčala. Prijazno, pa še vedno hladno in resnobno ji je dejala Margareta:

»Gospodična, pozabili ste mi povedati, čemu da ste pravzaprav prišli sem na vrt! Če je državljani Chauvelin vaš gospod in zapovednik, tedaj morate tudi vedeti, kaj se je zgodilo!«

»Upala sem, da srečam vas —.«

»Zakaj?«

»Da vas posvarim, če bi bilo mogoče.«

»Jaz pač ne potrebujem svarila — od vas!«

»O — preponosni ste, da bi sprejeli od mene svarilo! Vem! Ampak — ali vam je znano, gospa Blakeney, da — da Chauvelin sovraži vašega soproga?«

»Odkod veste to?«

Spet se je vzbudil Margaretin sum. Ni razumela Renate.

Čemu jo išče o polnoči —? Zakaj govori tako strastno —? In se dela kot bi ničesar ne vedela in vendar bila o vsem poučena —. Ali prihaja kot Chauvelinova zaupnica, ali igra vlogo, ki jo ji je Chauvelin naročil —? Ali pa prihaja iz lastnega nagiba —? In zakaj —?

Renata Candelle, se je zdela, ni ničesar slutila o Margaretin dvomih. Krčevito je sklenila roke na prsih in njen glas se je tresel v razburjenosti.

»O —,« je dejala vneto, »saj sem videla sovraštvo, ki je žarelo iz Chauvelinovih krutih oči —! Sovraži vašega soproga, to vam povem! Zakaj, tega ne vem. Pa sovraži ga —! In veliko nesrečo pripravlja gospodu Percyju —! O tisti dvoboj —!

Gospa —! Ne pustite mu iti —! Prosim vas, rotim vas, ne pustite mu iti —!

Margareta se je ponosno odmaknila za korak, da se je niso dotaknile Renatine prosoje roke.

»Razburjeni ste!« je rekla hladno. »Verjemite mi, ne potrebujem vašega svarila in tudi ne vaše pomoči! Nočem da bi me imeli za nevhvalno —. Dobro vem ceniti vašo čustva in vašo skrb zame —. Ampak — oprostite, če donijo moje besede nekoliko trdo! — Zdi se mi, da vas vsa zadeva prav nič ne briga!

Pozno je, je pridjala prijazneje, kot bi hotela omiliti svoje trde besede, ali naj pošljem svojo sobarico, da vas pospremi domov? Molčati zna, zaupna oseba je —.«

»Ne!« je odgovorila Renata z mirno otožnostjo, »ne, ni mi treba zaupne osebe —. Prav nič se ne sramujem svojega nočnega obiska —. Zelo ste ponosni in prosila bom Boga, da ne pride nad vas ponižanje in nesreča.

Najbrž se ne bova nikdar več videli, gospa Blakeney, kakor vse kaže. Vam ni po volji, da bi se še spet kedaj srečali —! Šla bom iz vašega življenja in izginila prav kakor sem se v njem pojavila —.

Pa neka druga misel mi je prišla nocoj —. Recimo da res pojde gospod Blakeney na Francosko — dvoboj bi se naj vršil v Boulognu kolikor vem — ali bi ne hoteli iti z njim, gospa —?

»Zares, gospodična, kakor sem rekla, moje zadeve —.«

»— mene prav nič ne brigajo. Vem —. Priznam —. Toda ko sem se nocoj vrnila semkaj, nisem slutila, da bode tako nedostopni. Mislila sem, da vam bom kot ženska znala ganiti srce —.

Pa nerodna sem bila. Zmotila sem se, ko sem mislila, da pojedete za soprogom, če bi — če bi šel v past, ki mu jo je — o tem ni dvoma — nastavljal pretkani Chauvelin.

Dalje prihodnjič).

Hijacinte in tulpe, kakor tudi druge čebulčke za cvetlice priporoča M. Berdajs, Maribor, Trg svobode. 678 2

Organist, cecilijanec, prvovrstna moč, išče službo in vzame v najem trgovino v bližini farne cerkve na prometnem kraju. Nastop takoj. Dopise na upravo lista. 683 2

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—1. 107

Umetniške gosli na prodaj. Vpraša se pri hišniku v Cirilovi tiskarni.

Naznani'o

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel na

Aleksandrovi resti 45

nasproti kolodvora, od g. Zinauerja

trgovino z mešanim bl. om.

katero sem na novo založil z raznim blagom. Potrudil se bom, cenjene odjemalce postreči z vedno svežim blagom in nizkimi cenami. Priporočam se za obilen poset. 682

Jos. Košir.

NAZNANILO.

Vsled preselitve trgovine se prodaja vse manufakturno blago po izvanredno nizki ceni.

Vsaki ponedeljek, torek in sredo od 8.—12. in od 2.—5. ure:

voleno blago, velour, flauš, angl. blago, damsko sukno za kostume in plašče in najnovejši karo za damska krila. Moško sukno, modni kangarn in razne novosti, kakor tudi double, cover coat i. t. d.

Vsaki četrtek, petek in soboto od 8.—12. in od 2.—5. ure:

velika prodaja najnovejše svile, svilen trikot in razne moderne tkanine peluche, baržbn, duvetin i. t. d. Etamin, eponge, frote, crepon. Sifon, platno vseh vrst. Porhat, flaneli, velouri najnovejši vzorci in drugo razno blago.

Modna manufakturna trgovina

Bidouc Pregrad,
Maribor, Aleksandrova cesta 28.

Kdor v „Straži“ oglašuje, uspeha gotovo se raduje!

CUNJE

krojenske in platnane odpadke, staro železje, kovano in vlitno, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zemenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s kovinskimi odpadki in vlitina,

Trgovina

Martin Šumer

≈ Konjice ≈

priporoča veliko izbiro raznega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugodnih cenah ter je za došlo sezono vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila dosti prihrani. 737 50—1

XXXXXXXXXXXX

Rudečilo, solne pege

in vse

nečistosti v obrazu

prežene pri dnevni uporabi prav temeljito edinole

Rožni sneg!

Cena 10.— Din.

Lekarna „pri Zamoren“

Karol Wolf, Maribor,

Gospodska ulica 12.

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

F. Voršič-a

naslednik,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

XXXXXXXXXXXX

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Tel. on interurb.: Podnart 2.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, plečeno, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago!